

יהיה": "אם אתה מעכב מתנות הכהן – חייך שתצטרך לבוא אצלו להביא לו את הסוטה".

פרשת סוטה – ובעקבותיה פרשת נזיר המסתעפת ממנה (כאמור) – מופיעה כאן, איפוא, כגמול שלילי למי שאינו נותן לכהן את מתנות הכהונה כדין;

טבעי, איפוא, שלאחר-מכן יבוא הגמול החיובי שזוכים לו בני-ישראל על-ידי קיום מצות מתנות הכהונה – הברכה שהם מתברכים מאת הכהנים.

(שיחת ש"פ נשא תשל"ב)

טז

כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם. יְבָרְכֶךָ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ. יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְחַנְּךָ. יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם (ו, כג-כו)

"אמור להם – שיהיו כולם שומעים" (רש"י)

כתבו המפרשים⁶⁴, שכוונת דברי רש"י היא שעל הכהן לומר את הברכה בקול רם, כדי שכל הקהל ישמע את הברכה. וכדברי הספרי כאן: "כה תברכו את בני ישראל' – שיהיה כל הקהל שומע; או בינו לבין עצמו? תלמוד לומר 'אמור להם' – שיהיה כל הקהל כולו שומע". ובדומה לכך בגמרא⁶⁵: "'כה תברכו' – בקול רם; או אינו אלא בלחש? תלמוד לומר 'אמור להם' – כאדם שאומר לחברו".

אך לפי הסבר זה יש להקשות:

64. ספר זיכרון, נחלת יעקב ועוד.

65. סוטה לח. א.

(א) מדוע אין רש"י כותב במפורש את משמעותם המעשית של הדברים – שעל הכהן לומר את הברכה בקול רם, ולא "בלחש" או "בינו לבין עצמו" (כשם שהגמרא והמדרש מצאו לנכון לציין זאת במפורש)?

(ב) מדוע נקט רש"י בלשון סתומה "שיהיו כולם שומעים" – מבלי לציין למי הכוונה (בדומה ללשון הספרי "שיהיה כל הקהל שומע")?

ולכן יש לפרש את כוונת רש"י בדרך אחרת:

בפסוקים אלה ישנו קושי דקדוקי – ברכת הכהנים עצמה מנוסחת בלשון יחיד ("יברכך ה' וישמרך"), ואילו הציווי על אמירתה נאמר בלשון רבים ("אמור להם").

כדי לבאר אי-התאמה זו מפרש רש"י "אמור להם – שיהיו כולם שומעים": אמנם הברכה עצמה מנוסחת בלשון יחיד, משום שהיא מופנית לכל אחד ואחד מבני-ישראל בפני עצמו; אבל יחד עם זאת על הכהנים לכוון – ועל השומעים לחוש – שברכתו של כל יחיד אינה בנפרד מהכלל, אלא כל יחיד זוכה לברכה כחלק מכלל ישראל ("שיהיו כולם שומעים"). וכלשון התפילה: "ברכנו אבינו כולנו כאחד"⁶⁶.

(לקוטי שיחות ח"ח ע' 77 ואילך)

66. על יסוד הסבר זה ניתן לבאר גם את דברי רש"י בדיבור הבא "אמור – מלא, לא תברכם בחיפזון ובבהלות אלא בכוונה ובלב שלם": מאחר שהכהן צריך לכוון בשעת הברכה שתי כוונות מנוגדות לכאורה – שהברכה מופנית לכל יחיד, אך לא בנפרד אלא כחלק מהכלל – עלול הדבר לגרום לו "חיפזון ובהלות". ולכן הכתוב נדרש לשלול זאת.